

Baza materiałów do przedmiotu Historia i Teraźniejszość

L.P	Dział	Podstawa programowa/Treści nauczania wymagania szczegółowe	Zagadnienia /Tematyka	Materiały / linki, filmy, literatura	Sposób realizacji /propozycje metodyczne
I	Wiedza o podstawach życia społecznego	<p>1.Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia, dlaczego człowieka rozumie się w tradycji jako „istotę społeczną” (<i>animal sociale</i>), charakteryzuje odgrywane przez niego role społeczne oraz znaczenie życia społecznego dla jego rozwoju i spełnienia; 2) wyjaśnia, w jaki sposób rozwijana w nowożytności koncepcja „umowy społecznej” różni się od tradycyjnego pojmowania naturalności więzi społecznych; 3) przedstawia klasyczne określenie dobrowspólnego (<i>bonum commune</i>) i charakteryzuje jego obecność we współczesnych doktrynach politycznych; 4) wyróżnia podstawowe sposoby realizacji społecznego bytu człowieka: rodzinę, naród, państwo i związki państw; przedstawia specyfikę każdego z nich i ich 	1.Człowiek i grupy społeczne	<p>Człowiek istotą społeczną https://www.youtube.com/watch?v=kl2BbTJ20lw&list=PLkURHOnydRXobl33KUgyuy_fmTR7finED&index=14</p> <p>Nowa umowa społeczna-Igrzyska wolności 2021 https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=1275012696284895</p> <p>Człowiek istota społeczna / Elliot Aronson, Joshua Aronson ; przekład Małgorzata Guzowska ; redakcja naukowa polskiego wydania Dariusz Doliński. – Warszawa, 2020. – ISBN 978-83-01-21374-9</p> <p>Umowa społeczna / Jean Jacques Rousseau ; przeł. oraz wstępem i przypisami opatrzył Antoni Peretiatkowicz. - Kęty, 2009. – ISBN 978-83-89637-90-1</p>	Mini projekt-Charakterystyka grup społecznych (Praca grupowa)

		<p>komplementarność;</p> <p>6) wyróżnia wspólnoty i grupy tworzące się na podstawie podobieństwa pochodzenia, kultury, sposobu życia, interesów i sytuacji ekonomicznej, w tym zarówno narody, jak i inne grupy społeczne znajdujące się wewnątrz podstawowych społeczności ludzkich (np. klasy i warstwy społeczne, grupy zawodowe, wyznaniowe, narodowościowe</p> <p>2. Uczeń;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia, dlaczego człowieka rozumie się w tradycji jako „istotę społeczną” (<i>animal sociale</i>), charakteryzuje odgrywane przez niego role społeczne oraz znaczenie życia społecznego dla jego rozwoju i spełnienia; 2) wyjaśnia, w jaki sposób rozwijana w nowożytności koncepcja „umowy społecznej” różni się od tradycyjnego pojmowania naturalności więzi społecznych; 3) przedstawia klasyczne określenie dobra wspólnego (<i>bonum commune</i>) i charakteryzuje jego obecność we współczesnych doktrynach politycznych; 4) wyróżnia podstawowe sposoby realizacji społecznego bytu 	<p>2. Obywatele</p>	<p>Dobro wspólne równa się nowe bogactwo ? https://www.arte.tv/pl/videos/100300-074-A/dobro-wspolne-nowe-bogactwo/</p> <p>Współczesna filozofia społeczna : rozmowy i eseje o społeczeństwie obywatelskim i etyce demokracji / Leszek Koczanowicz, Rafał Włodarczyk. – Sopot, 2011. – ISBN 978-83-7489-360-2</p> <p>Słownik myśli społeczno-politycznej : [doktryny i procesy społeczne] / Jacek Derek [et al.]. – Bielsko-Biała, 2004. – ISBN 83-7266-280-0</p> <p>Kultury narodowe u korzeni / Antonina Kłoskowska. – Warszawa, 2012. – ISBN 978-83-01-14557-6</p>	<p>Projekt- Aktywność Obywatelska co to takiego ?</p>
--	--	---	----------------------------	--	--

		<p>człowieka: rodzinę, naród, państwo i związki państw; przedstawia specyfikę każdego z nich i ich komplementarność;</p> <p>6) wyróżnia wspólnoty i grupy tworzące się na podstawie podobieństwa pochodzenia, kultury, sposobu życia, interesów i sytuacji ekonomicznej, w tym zarówno narody, jak i inne grupy społeczne znajdujące się wewnątrz podstawowych społeczności ludzkich (np. klasy i warstwy społeczne, grupy zawodowe, wyznaniowe, narodowościowe);</p> <p>10) charakteryzuje państwo jako zorganizowane społeczeństwo (<i>res publica</i>) i wyjaśnia, jakie są podstawowe zadania państwa wobec jego obywateli oraz obowiązki obywateli względem ich państwa</p> <p>3.Uczeń:</p> <p>6) wyróżnia wspólnoty i grupy tworzące się na podstawie podobieństwa pochodzenia, kultury, sposobu życia, interesów i sytuacji ekonomicznej, w tym zarówno narody, jak i inne grupy społeczne znajdujące się wewnątrz podstawowych społeczności ludzkich (np. klasy i warstwy społeczne, grupy zawodowe, wyznaniowe,</p>	<p>3. Naród</p>	<p>Różnice i stereotypy https://www.youtube.com/watch?v=FWj5kahGslg&list=PLKURHOnydRXobl33KUgyuy_fmTR7finED&index=12</p> <p>Grupy / Carol K. Oyster ; przekł. Anna Bezwińska-Walerjan. – Poznań, cop. 2002. – ISBN 83-7150-867-0</p> <p>Socjologia narodu i konfliktów etnicznych / Małgorzata Budyta-Budzyńska. – Warszawa, 2010. – ISBN 978-83-01-16245-0</p>	<p>Debata oksfordzka „Nacjonalizm nie równa się patriotyzm”</p>
--	--	---	------------------------	--	--

	<p>(monarchia, arystokracja, demokracja oraz tyrania, oligarchia i ochłokracja), jak i współczesne przeciwstawienie demokracji i totalitaryzmu</p> <p>7.Uczeń:</p> <p>14) przedstawia zarówno klasyczną typologię ustrojów politycznych ze względu na stosunek do dobra wspólnego i na sposób rządu (monarchia, arystokracja, demokracja oraz tyrania, oligarchia i ochłokracja), jak i współczesne przeciwstawienie demokracji i totalitaryzmu;</p> <p>22) przedstawia powody tworzenia się związków między państwowych i charakteryzuje unie państw na przykładzie nowożytnych dziejów Europy, odróżnia je od naturalnego pokrewieństwa narodów należących do określonych wspólnot kulturowych (np. narody Europy łacińskiej);</p> <p>3) charakteryzuje odmienności ustrojów państw zachodnich i państw bloku sowieckiego – z wykorzystaniem swojej wiedzy o różnicach między demokracją i totalitaryzmem</p>	<p>7.XX-wieczne totalitaryzmy</p>	<p>Współczesna demokracja w Polsce i na świecie. Problemy i zagrożenia https://www.youtube.com/watch?v=E7ckU8y3DXM</p> <p>Dlaczego Sokraters nienawidził demokracji ? https://www.youtube.com/watch?v=fLJBzhcSWTk</p> <p>Diabeł w historii : komunizm, faszyzm i inne lekcje wieku dwudziestego / Vladimir Tismăneanu ; wprowadzenie Chantal Delsol ; przełożyła Klaudyna Michałowicz. – Warszawa, 2018. – ISBN 978-83-06-03473-8</p> <p>Nienawiść do świata : totalitaryzmy i ponowoczesność / Chantal Delsol ; przełożył Marek Chojnacki. – Warszawa, 2017. – ISBN 978-83-211-2009-6</p> <p>Odkrywając wolność : przeciw zniewoleniu umysłów / wyboru tekstów dokonał i wstępem opatrzył Leszek Balcerowicz. – Poznań, cop., 2012. – ISBN 978-83-7785-061-9</p>	<p>Debata oxfordzka „Demokracja to najlepszy system jaki się sprawdził”</p>
--	--	--	---	--

II	Świat i Polska w latach 1945–1956	<p>8.Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje konsekwencje polityczne, społeczne, ekonomiczne i kulturowe II wojny światowej dla świata</p> <p>9.Uczeń:</p> <p>3) przedstawia klasyczne określenie dobra wspólnego (<i>bonum commune</i>) i charakteryzuje jego obecność we współczesnych doktrynach politycznych;</p> <p>8) wyjaśnia znaczenie organizacji celowych (np. organizacje polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia) tworzonych przez ludzi dla realizacji ich wspólnych interesów i zadań;</p>	<p>8. Zakończenie II wojny światowej oraz jej społeczne i prawne dziedzictwo</p> <p>9. Nowy porządek Europy i świata po 1945 r.</p>	<p>Pozostałości , kontynuacje i zaprzeczenia: konsekwencje polityczne, społeczne i kulturowe II wojny https://szkola.otwarta.org/materialy-edukacyjne/pozostalosci-kontynuacje-i-zaprzeczenia-konsekwencje-polityczne-spoeczne-i-kulturowe-drugiej-wojny</p> <p>Skutki II wojny światowej https://zpe.gov.pl/b/skutki-ii-wojny-swiatowej/P16JCMos6</p> <p>A kiedy skończy się wojna : Jaka Polska po wyzwoleniu / red. Paweł Dybicz, Grzegorz Sołtysiak, Józef Stępień. – Warszawa 2020. – ISBN 978-83-64407-78-9</p> <p>Od wojny do wolności : wybuch i konsekwencje II wojny światowej 1939-1989 / red. nauk. Marek Andrzejewski. – Gdańsk 2010. – ISBN 978-83-929813-8-1</p> <p>Ludzie na drogach (migracje, wysiedlenia i deportacje) https://www.cyfrowyhit.pl/ludzie-na-drogach</p> <p>Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki : 1939-1959 : atlas ziem Polski : Polacy, Żydzi, Niemcy, Ukraińcy / red. nauk. Grzegorz Staruhold. – Warszawa 2008. – ISBN 978-83-7427-391-6</p>	<p>Mini projekt – Metoda scenek reporterskich (Podział na 3 grupy odnośnie konsekwencji II wojny światowej w wymiarze politycznym, społecznym i kulturowym)</p> <p>Drama – przedstawienie losów wysiedleńców na podstawie wspomnień i pamiętników (Praca grupowa)</p>
----	--	---	---	--	---

		<p>11) wymienia i charakteryzuje podstawowe atrybuty państwa oraz wyjaśnia, na czym polega racja stanu;</p> <p>22) przedstawia powody tworzenia się związków międzypaństwowych i charakteryzuje unie państw na przykładzie nowożytnych dziejów Europy, odróżnia je od naturalnego pokrewieństwa narodów należących do określonych wspólnot kulturowych (np. narody Europy łacińskiej);</p> <p>Uczeń:</p> <p>1) charakteryzuje konsekwencje polityczne, społeczne, ekonomiczne i kulturowe II wojny światowej dla świata;</p> <p>2) charakteryzuje – z wykorzystaniem swojej wiedzy o relacjach i związkach państw – cele i zasady Organizacji Narodów Zjednoczonych, opisuje jej strukturę (główne organy i wybrane organizacje wyspecjalizowane), przedstawia mocne i słabe</p>		<p>Europa zimnej wojny / Jerzy Holzer. – Kraków 2012. – ISBN 978-83-240-1892-5</p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>strony jej funkcjonowania; charakteryzuje odmienności ustrojów państw zachodnich i państw bloku sowieckiego – z wykorzystaniem swojej wiedzy o różnicach między demokracją i totalitaryzmem</p> <p>10.Uczeń:</p> <p>8) wyjaśnia znaczenie organizacji celowych (np. organizacje polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia) tworzonych przez ludzi dla realizacji ich wspólnych interesów i zadań;</p> <p>22) przedstawia powody tworzenia się związków między państwowych i charakteryzuje unie państw na przykładzie nowożytnych dziejów Europy, odróżnia je od naturalnego pokrewieństwa narodów należących do określonych wspólnot kulturowych (np. narody Europy łacińskiej);</p> <p>13) charakteryzuje skutki II wojny światowej dla Polski w wymiarze politycznym, społecznym,</p>	<p>10. Druga okupacja sowiecka i ustanowienie władzy komunistycznej w Polsce</p>	<p>Typy ustrojów politycznych https://zpe.gov.pl/b/typy-ustrojow-politycznych/PYGIGooRS</p> <p>Jak komuniści doszli do władzy w Polsce ? https://www.cyfrowyhit.pl/jak-komunisci</p> <p>Komunizm i po komunizmie / Marcin Kula. – Warszawa 2006. – ISBN 83-7436-093-7</p> <p>Totalitaryzm a władza legalna / Edyta Widawska. – Toruń 2007. – ISBN 978-83-7441-607-8</p> <p>Cywilizacja komunizmu : odmiana nadwiślańska 1944-1956 / Mariusz Mazur, Sebastian Ligarski. – Warszawa 2016. – ISBN 978-83-8098-003-7</p>	<p>Burza mózgów – Charakterystyka ustrojów politycznych na przykładzie demokracji i dyktatury (praca grupowa)</p>
--	--	---	--	--	--

		<p>ekonomicznym i kulturowym;</p> <p>14) przedstawia – z wykorzystaniem swojej wiedzy o państwie i jego atrybutach – problem niepodległości Polski oraz sytuację polskiej państwowości i polityki w kraju i na emigracji po 1945 roku;</p> <p>15) wyjaśnia pojęcie okupacji przez przedstawiciela na przykładzie modelu kontroli Polski Ludowej przez Związek Sowiecki;</p> <p>charakteryzuje najważniejsze mechanizmy sowyetyzacji Polski w latach 1945–1956 (terror, propaganda, gospodarka planowa, rządy monopartyjne, przynależność do partii komunistycznej jako główna ścieżka kariery zawodowej i dobrobytu materialnego)</p> <p>11.Uczeń:</p> <p>7) wyjaśnia proces tworzenia się narodu oraz różnorodność kontekstów znaczeniowych tego pojęcia; wyjaśnia, na czym polega patriotyzm oraz czym różni się od szowinizmu i</p>	<p>11. Opór społeczny i apogeum sowyetyzacji Polski</p>	<p>Polska i Europa : „w Polsce czyli nigdzie” / Jerzy Holzer. – Warszawa 2008. – ISBN 978-83-7399-275-7</p> <p>Święci, wykleci, przekleci – ludzie podziemia</p> <p>http://ohistorie.eu/2022/08/30/swieci-wykleci-przekleci-ludzie-podziemia/</p>	<p>Debata „Żołnierze wykleci- święci czy przekleci ”</p>
--	--	---	--	--	---

		<p>kosmopolityzmu; wskazuje przykłady postaw patriotycznych we współczesnym świecie;</p> <p>8) wyjaśnia znaczenie organizacji celowych (np. organizacje polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia) tworzonych przez ludzi dla realizacji ich wspólnych interesów i zadań;</p> <p>15) wyjaśnia pojęcie okupacji przez przedstawiciela na przykładzie modelu kontroli Polski Ludowej przez Związek Sowiecki;</p> <p>16) charakteryzuje najważniejsze mechanizmy sowietyzacji Polski w latach 1945–1956 (terror, propaganda, gospodarka planowa, rządy monopartyjne, przynależność do partii komunistycznej jako główna ścieżka kariery zawodowej i dobrobytu materialnego);</p> <p>17) przedstawia powojenną odbudowę kraju, zagospodarowanie i integrację Ziemi Zachodnich i Północnych, procesy industrializacji, charakteryzuje zmiany polskiej wsi w wyniku reformy rolnej i kwestię jej kolektywizacji na wzór</p>		<p>Żołnierz wyklęci : antykomunistyczne podziemie zbrojne po 1944 roku : materiał edukacyjny w ramach programu Historia dla szkół / Dawid Golik [i in.]. – Warszawa 2016. – ISBN 978-83-7233-188-5</p> <p>Oni byli Niezłomni : interaktywne spotkanie z historią / Elżbieta Śnieżkowska-Bielak. – Gdańsk 2018. – ISBN 978-83-947404-4-3</p> <p>Tajne państwo : opowieść o polskim podziemiu / Jan Karski, przeł. Grzegorz Siwek. – Kraków 2014. – ISBN 978-83-240-3005-7</p> <p>Zawód : prymas Polski / Anna T. Pietraszek, Dariusz Walusiak. – [Warszawa 2020]. – 2 filmy dźwiękowe DVD (50, 79 min.).</p> <p>Czarna księga komunizmu : zbrodnie, terror prześladowania / Stephane Courtois [i in.]. – Warszawa 1999. – ISBN 83-7180-326-5</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>sowiecki</p> <p>18) charakteryzuje rozmaite reakcje społeczeństwa polskiego na rządy komunistów w Polsce, w tym główne formy sprzeciwu i oporu wobec komunizmu (do 1956 roku), w formie walki zbrojnej, opozycji politycznej, pracy kulturalnej, zaangażowania na bezspornych polach pracy dla kraju oraz oporu wobec państwowej ateizacji;</p> <p>19) w kontekstach powstańczej walki „żołnierzy niezłomnych” (rtm. Witold Pilecki, płk Łukasz Ciepliński, Danuta Siedzikówna ps. „Inka”) oraz postawy prymasa Stefana Wyszyńskiego (jego „non possumus” i internowanie w latach 1953–1956) wymienia przykłady wierności zasadom i męstwa różnych postaci wobec prześladowców;</p> <p>20) charakteryzuje konstytucję PRL z 1952 roku, jej określenie suwerena („lud pracujący”), a także jej charakter propagandowy i fasadowość w stosunku do realnych rządów PZPR</p>			
--	--	---	--	--	--

	<p>12 . Uczeń:</p> <p>6) wyróżnia wspólnoty i grupy tworzące się na podstawie podobieństwa pochodzenia, kultury, sposobu życia, interesów i sytuacji ekonomicznej, w tym zarówno narody, jak i inne grupy społeczne znajdujące się wewnątrz podstawowych społeczności ludzkich (np. klasy i warstwy społeczne, grupy zawodowe, wyznaniowe, narodowo- ściowe);</p> <p>8) wyjaśnia znaczenie organizacji celowych (np. organizacje polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia) tworzonych przez ludzi dla realizacji ich wspólnych interesów i zadań;</p> <p>22) przedstawia powody tworzenia się związków między państwowych i charakteryzuje unie państw na przykładzie nowożytnych dziejów Europy, odróżnia je od naturalnego pokrewieństwa narodów należących do określonych wspólnot kulturowych (np. narody Europy łacińskiej);</p> <p>1) charakteryzuje konsekwencje polityczne, społeczne, ekonomiczne</p>	<p>12. Powstanie bloku wschodniego</p>	<p>Proces sowietyzacji Europy Środkowo-Wschodniej</p> <p>https://zpe.gov.pl/b/proces-sowietyzacji-europy-srodkowo-wschodniej/P1EJKQ6e8</p> <p>Kraje Demokracji Ludowej</p> <p>https://zpe.gov.pl/a/kraje-demokracji-ludowej/D8Tg2eA43</p> <p>Komunizm XX wieku / Jerzy Holzer. – Poznań 2001. – ISBN 83-7063-310-2</p> <p>Antropologia totalitaryzmu europejskiego / Barbara Olszewska-Dyoniziak. – Wrocław 1999. – ISBN 83-86882-81-6</p> <p>Za żelazną kurtyną : ujarzmienie Europy Wschodniej 1944-1956 / Anne Appelbaum, przeł. Barbara Gadomska. – Warszawa 2018. – ISBN 978-83-268-2615-3</p> <p>Czerwony terror : historia stalinizmu / Jorg Baberowski. – Warszawa 2009. – ISBN 978-83-01-15660-2</p> <p>Komunizm po polsku : historia komunizacji Polski widziana z Kremla / Nikołaj Iwanow. – Kraków 2017. – ISBN 978-83-08-06445-0</p>	<p>Analiza źródłowa Na podstawie dokumentów dotyczących procesu sowietyzacji Europy Środkowo-Wschodniej (praca grupowa z podziałem na Polskę, Węgry, Czechosłowację)</p>
--	---	---	---	--

		<p>i kulturowe II wojny światowej dla świata;</p> <p>3) charakteryzuje odmienności ustrojów państw zachodnich i państw bloku sowieckiego – z wykorzystaniem swojej wiedzy o różnicach między demokracją i totalitaryzmem;</p> <p>8) stosuje swoją wiedzę o związkach państw i pokrewieństwie narodów do charakterystyki początków integracji europejskiej na polu gospodarczym i politycznym (do 1957 roku) ze wskazaniem jej głównych powodów ideowych (chrześcijański światopogląd „Ojców Założycieli”), kulturowych (bliskość narodów europejskich) oraz politycznych (obawa przed ekspansją sowiecką, przygotowanie się na odbiór amerykańskiej pomocy w ramach tzw. planu Marshalla, rozwiązanie „problemu niemieckiego” przez integrację gospodarki RFN z innymi gospodarkami zachodnimi);</p> <p>wykorzystuje swoją wiedzę o doktrynie praw człowieka do scharakteryzowania praw i wolności podanych w Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ z 1948 roku i Europejskiej konwencji praw człowieka Rady Europy z 1950 roku oraz ograniczeń</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>w ich wykonywaniu i związanych z nimi obowiązków;</p> <p>14) przedstawia – z wykorzystaniem swojej wiedzy o państwie i jego atrybutach – problem niepodległości Polski oraz sytuację polskiej państwowości i polityki w kraju i na emigracji po 1945 roku;</p> <p>15) wyjaśnia pojęcie okupacji przez przedstawiciela na przykładzie modelu kontroli Polski Ludowej przez Związek Sowiecki;</p> <p>16) charakteryzuje najważniejsze mechanizmy sowietyzacji Polski w latach 1945–1956 (terror, propaganda, gospodarka planowa, rządy monopartyjne, przynależność do partii komunistycznej jako główna ścieżka kariery zawodowej i dobrobytu materialnego);</p> <p>17) przedstawia powojenną odbudowę kraju, zagospodarowanie i integrację Ziemi Zachodnich i Północnych, procesy industrializacji, charakteryzuje zmiany polskiej wsi w wyniku reformy</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>rolnej i kwestię jej kolektywizacji na wzór sowiecki;</p> <p>18) charakteryzuje rozmaite reakcje społeczeństwa polskiego na rządy komunistów w Polsce, w tym główne formy sprzeciwu i oporu wobec komunizmu (do 1956 roku), w formie walki zbrojnej, opozycji politycznej, pracy kulturalnej, zaangażowania na bezspornych polach pracy dla kraju oraz oporu wobec państwowej ateizacji;</p> <p>19) w kontekstach powstańczej walki „żołnierzy niezłomnych” (rtm. Witold Pilecki, płk Łukasz Ciepliński, Danuta Siedzikówna ps. „Inka”) oraz postawy prymasa Stefana Wyszyńskiego (jego „non possumus” i internowanie w latach 1953–1956) wymienia przykłady wierności zasadom i męstwa różnych postaci wobec prześladowców;</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>2) charakteryzuje opór społeczeństw Europy Środkowej wobec komunizmu na przykładzie powstań antykomunistycznych w Berlinie (1953 rok) i na Węgrzech (1956 rok)</p> <p>13. Uczeń:</p> <p>1) wyjaśnia, dlaczego człowieka rozumie się w tradycji jako „istotę społeczną” (animal sociale), charakteryzuje odgrywane przez niego role społeczne oraz znaczenie życia społecznego dla jego rozwoju i spełnienia;</p> <p>2) wyjaśnia, w jaki sposób rozwijana w nowożytności koncepcja „umowy społecznej” różni się od tradycyjnego pojmowania naturalności więzi społecznych;</p> <p>3) przedstawia klasyczne określenie dobra wspólnego (bonum commune) i charakteryzuje jego obecność we współczesnych doktrynach politycznych;</p> <p>4) wyróżnia podstawowe</p>	<p>13. Odbudowa Europy Zachodniej</p>	<p>Ojcowie Europy https://zpe.gov.pl/b/ojcowie-europy/Plq8ktDx</p> <p>Pierwsze formy współpracy europejskiej https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D83vr43F4</p> <p>Europa zimnej wojny / Jerzy Holzer. – Kraków 2012. – ISBN 978-83-240-1892-5</p> <p>Etniczność i obywatelskość w Nowej Europie : konteksty edukacji międzykulturowej / red. Jerzy Nikitorowicz, Dorota Misiejuk. – Białystok 2007. – ISBN 978-83-89190-97-0</p> <p>Od wojny do wolności : wybuch i konsekwencje II wojny światowej 1939-1989 / red. nauk. Marek Andrzejewski. – Gdańsk 2010. – ISBN 978-83-929813-8-1</p>	<p>Gra dydaktyczna „Zagadkowa Unia Europejska” w : [Temat Europa, Scenariusze lekcji europejskich, format pdf on-line]</p>
--	--	---	--	---	--

		<p>sposoby realizacji społecznego bytu człowieka: rodzinę, naród, państwo i związki państw; przedstawia specyfikę każdego z nich i ich komplementarność;</p> <p>6) wyróżnia wspólnoty i grupy tworzące się na podstawie podobieństwa pochodzenia, kultury, sposobu życia, interesów i sytuacji ekonomicznej, w tym zarówno narody, jak i inne grupy społeczne znajdujące się wewnątrz podstawowych społeczności ludzkich (np. klasy i warstwy społeczne, grupy zawodowe, wyznaniowe, narodowościowe);</p> <p>7) wyjaśnia proces tworzenia się narodu oraz różnorodność kontekstów znaczeniowych tego pojęcia; wyjaśnia, na czym polega patriotyzm oraz czym różni się od szowinizmu i kosmopolityzmu; wskazuje przykłady postaw patriotycznych we współczesnym świecie;</p> <p>8) wyjaśnia znaczenie organizacji celowych (np. organizacje polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia) tworzonych przez ludzi dla realizacji ich wspólnych</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>interesów i zadań;</p> <p>15) wyjaśnia, na czym polega demokracja – zarówno w wersji klasycznej (jako sposób wyznaczania rządzących), jak i w wersji liberalnej (jako polityczny wyraz „suwerenności ludu”);</p> <p>22) przedstawia powody tworzenia się związków międzypaństwowych i charakteryzuje unie państw na przykładzie nowożytnych dziejów Europy, odróżnia je od naturalnego pokrewieństwa narodów należących do określonych wspólnot kulturowych (np. narody Europy łaćwińskiej);</p> <p>1) charakteryzuje konsekwencje polityczne, społeczne, ekonomiczne i kulturowe II wojny światowej dla świata;</p> <p>6) na przykładzie państw zachodnich charakteryzuje różnice programowe rządów socjaldemokratycznych, chadeckich, konserwatywnych i liberalnych w dziedzinie polityki społecznej, gospodarczej i wartości;</p> <p>7) wyjaśnia, jakie znaczenie miał plan Marshalla oraz czym był „cud gospodarczy” w RFN;</p> <p>8) stosuje swoją wiedzę o związkach państw i pokrewieństwie narodów do charakterystyki początków integracji</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p> europejskiej na polu gospodarczym i politycznym (do 1957 roku) ze wskazaniem jej głównych powodów ideowych (chrześcijański światopogląd „Ojców Założycieli”), kulturowych (bliskość narodów europejskich) oraz politycznych (obawa przed ekspansją sowiecką, przygotowanie się na odbiór amerykańskiej pomocy w ramach tzw. planu Marshalla, rozwiązanie „problemu niemieckiego” przez integrację gospodarki RFN z innymi gospodarkami zachodnimi);</p> <p>wykorzystuje swoją wiedzę o doktrynie praw człowieka do scharakteryzowania praw i wolności podanych w Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ z 1948 roku i Europejskiej konwencji praw człowieka Rady Europy z 1950 roku oraz ograniczeń w ich wykonywaniu i związanych z nimi obowiązków</p>			
		<p>14. Uczeń:</p> <p>3) przedstawia klasyczne określenie dobra wspólnego (bonum commune) i charakteryzuje jego obecność we</p>	<p>14. Zimna wojna</p>	<p>Proste podziały ? Walka o wpływy w świecie dwubiegunowym</p>	<p>Projekt Przygotowanie wystawy „Zimna wojna na</p>

		<p>współczesnych doktrynach politycznych;</p> <p>6) wyróżnia wspólnoty i grupy tworzące się na podstawie podobieństwa pochodzenia, kultury, sposobu życia, interesów i sytuacji ekonomicznej, w tym zarówno narody, jak i inne grupy społeczne znajdujące się wewnątrz podstawowych społeczności ludzkich (np. klasy i warstwy społeczne, grupy zawodowe, wyznaniowe, narodowościowe);</p> <p>22) przedstawia powody tworzenia się związków między państwami i charakteryzuje unie państw na przykładzie nowożytnych dziejów Europy, odróżnia je od naturalnego pokrewieństwa narodów należących do określonych wspólnot kulturowych (np. narody Europy łacińskiej);</p> <p>2) charakteryzuje – z wykorzystaniem swojej wiedzy o relacjach i związkach państw – cele i zasady Organizacji Narodów Zjednoczonych, opisuje jej strukturę (główne organy i wybrane organizacje wyspecjalizowane), przedstawia mocne i słabe strony jej funkcjonowania;</p> <p>3) charakteryzuje odmienności ustrojów państw zachodnich i państw bloku sowieckiego – z wykorzystaniem swojej</p>	<p>https://szkola.otwarta.org/materialy-edukacyjne/proste-podzialy-walka-o-wplywy-w-swiecie-dwubiegunowym/854</p> <p>Początek zimnej wojny ? Żelazna kurtyna. https://zpe.gov.pl/b/poczatek-zimnej-wojny-zelazna-kurtyna/Ph8aBdVIQ</p> <p>Europa zimnej wojny / Jerzy Holzer. – Kraków 2012. – ISBN 978-83-240-1892-5</p> <p>Zwycięstwo : jak upadł komunizm / Peter Schweizer, przeł. Aneta Dylewska. – Warszawa 2015. – ISBN 978-83-942878-0-1</p> <p>Siła i solidarność ; strategia NATO 1949-1989 / Robert Kupiecki. – Warszawa 2012. – ISBN 978-83-62453-37-5</p>	<p>świecie” (praca grupowa)</p>
--	--	--	--	----------------------------------

		<p>mechanizmy sowietyzacji Polski w latach 1945–1956 (terror, propaganda, gospodarka planowa, rządy monopartyjne, przynależność do partii komunistycznej jako główna ścieżka kariery zawodowej i dobrobytu materialnego);</p> <p>17) przedstawia powojenną odbudowę kraju, zagospodarowanie i integrację Ziemi Zachodnich i Północnych, procesy industrializacji, charakteryzuje zmiany polskiej wsi w wyniku reformy rolnej i kwestię jej kolektywizacji na wzór sowiecki;</p> <p>18) charakteryzuje rozmaite reakcje społeczeństwa polskiego na rządy komunistów w Polsce, w tym główne formy sprzeciwu i oporu wobec komunizmu (do 1956 roku), w formie walki zbrojnej, opozycji politycznej, pracy kulturowej, zaangażowania na bezspornych polach pracy dla kraju oraz oporu wobec państwowej ateizacji;</p>		<p>Polska pod rządami komunistów : 1944-1989 / Anthony Kemp-Welch, przeł. Joanna Gilewicz. – Kraków [2010]. – ISBN 978-83-233-2854-4</p> <p>Poznański czerwiec 1956 / pod red. Jarosława Maciejewskiego i Zofii Trojanowiczowej. – Poznań 2016. – ISBN 978-83-7768-146-6</p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>17. Uczeń:</p> <p>9) wyjaśnia charakter wspólnot religijnych, ich odmierności związane z treścią wiary, kultem, nauczaniem moralnym i organizacją;</p> <p>13) objaśnia różne modele relacji kościołów i innych związków wyznaniowych z państwem, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji i współczesności Rzeczypospolitej;</p> <p>19) w kontekstach powstańczej walki „żołnierzy niezłomnych” (rtm. Witold Pilecki, płk Łukasz Ciepliński, Danuta Siedzikówna ps. „Inka”) oraz postawy prymasa Stefana Wyszyńskiego (jego „non possumus” i internowanie w latach 1953–1956) wymienia przykłady wierności zasadom i męstwa różnych postaci wobec prześladowców</p>	<p>17. Prześladowania religijne w bloku wschodnim</p>	<p>Walka z Kościołem Katolickim https://zpe.gov.pl/b/walka-z-kosciolem-katolickim/PCNjZ2sGQ</p> <p>Ostateczna rewolucja : Kościół sprzeciwu a upadek komunizmu / George Weigel, przeł. Wojciech Buchner. – Poznań 1995. – ISBN 83-7033-124-6</p> <p>Kościół katolicki w czasach komunistycznej dyktatury : między bohaterstwem a agenturą / red. Ryszard Terlecki, Jan Szczepaniak. – Kraków 2007. – ISBN 978-83-7318-799-3</p> <p>Marks czy Maryja : komuniści i Jasna Góra w apogeum stalinizmu (1950-1956) / Damien Thiriet, przeł. Jerzy Pysiak, wstęp Marcin Kula. – Warszawa 2002. – ISBN 83-88542-40-0</p>	<p>Projekt- „Walka o rząd dusz”- relacje Państwo-Kościół w okresie PRL (praca grupowa)</p>
III	Świat i Polska w latach 1956–1970				
IV	Świat i Polska w latach 1970–1980				
V	Świat i Polska w latach 1980–1991				

VI	Świat i Polska w latach 1991–2001				
VII	Świat i Polska w pierwszych dwóch dekadach XXI wieku				